

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 46 din 04 martie 2020

**DI Ion CHICU, Prim-ministrul
Republicii Moldova**

**DI Sergiu PUȘCUȚA,
Viceprim-ministru, ministrul
finanțelor al Republicii
Moldova**

**Stimate Domnule Prim-ministru,
Stimate Domnule Viceprim-ministru, ministru al finanțelor,**

CALM apreciază deschiderea recentă a guvernului Republicii Moldova în vederea inițierii procesului de consolidare a autonomiei locale financiare prin acordarea unor cote sporite bugetelor locale din impozitul pe venitul persoanelor fizice și completarea fondului de echilibrare cu o cotă din venitul pe impozitul pe venitul persoanelor juridice. Considerăm că această decizie constituie un pas important înainte în contextul de corelare a sistemului actual de finanțare a APL cu reforma fundamentală a finanțelor locale din 2013 (trecerea de la formarea bugetelor locale în baza normativelor, la formarea lor în baza veniturilor). De asemenea, astfel de măsură a fost și este necesară pentru o reșezare mai obiectivă și corectă a sistemului de finanțe publice (centrale și locale) în conformitate cu locul, rolul și competențele legale proprii și delegate ale autorităților locale. Pentru a asigura efectiv posibilitatea reală de a implementa întregul pachet de responsabilități și competențe puse pe umerii APL conform cadrului legal, însă, de regulă, fără acoperire financiară corespunzătoare.

Totodată, atragem atenția asupra faptului că această măsură, nu este suficientă și necesită continuitate și abordări mai complexe și sistemice. Mai ales ținând cont de schimbările din ultimii ani în domeniul salarizării și impozitării, prin care cheltuielile bugetelor locale au fost sporite, iar veniturile, după caz reduse sau crescute nesemnificativ.

În acest context și urmare a anunțului privind inițierea elaborării obiectivelor de politici bugetare și fiscale pe anul 2021, precum și perfecționarea administrării fiscale și vamale, CALM prezintă în anexă propunerile conform formatului solicitat.

Ținem să menționăm, că propunerile de ajustare a legislației fiscale aferente veniturilor proprii ale autorităților publice locale sunt stringent necesare în vederea redresării urgente pe termen scurt a situației în domeniul finanțelor publice locale din Republica Moldova. Dezvoltarea la nivel local este mult întârziată din cauză lipsei unui sistem fiscal creat să corespundă realităților din regiunile rurale din țară, dar și a lipsei unei autonomii reale în domeniul vizat a comunităților locale.

De asemenea, menționăm, că propunerile CALM în cauză sunt elaborate în conformitate cu angajamentele Republicii Moldova în fața Consiliului Europei, având drept temei recenta recomandare a Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei nr. 436 din 04.04.2019.

Prim urmare, CALM vine cu următoarele propuneri:

No	Denumirea legii, numărul și conținutul articolelor, care se propun spre modificare sau completare	Propunerile de modificare	Expunerea explicită a motivelor și argumentul propunerilor de modificare	Intrarea în vigoare a propunerilor de modificare
1		2	3	4

1.	Codul fiscal nr.1163/199 7 (Titlul VII)	Completarea art.289, pct. (2): cu lit. r) în următoarea redacție: ”Impozitul pentru dezvoltarea localității; cu lit. s) ”Alte taxe locale”. Completarea art.290 cu lit. r) în următoarea redacție: ”Impozitul pentru dezvoltarea localității - persoanele juridice sau fizice, înregistrate în calitate de întreprinzător, în domeniul construcțiilor”; cu lit. s) ” Consiliile locale pot institui taxe care se calculează si se plătesc în conformitate cu procedurile aprobate de autoritățile deliberative interesate pentru deținerea sau utilizarea echipamentelor si utilajelor destinate obținerii de venituri care folosesc infrastructura publica locala, pe raza localității unde acestea sunt utilizate, precum si taxe pentru activitățile cu impact asupra mediului înconjurător. ” art.291, lit. a) se expune în următoarea redacție: ”taxa pentru amenajarea teritoriului – venitul din vânzări”. Completarea art.291, pct. (1) cu lit. r) în următoarea redacție: ”Impozitul pentru dezvoltarea localității – valoarea bunurilor imobiliare date în exploatare”; cu lit. s) ” Consiliile locale pot institui taxe care se calculează si se plătesc în conformitate cu procedurile aprobate de autoritățile deliberative interesate pentru deținerea sau utilizarea echipamentelor si utilajelor destinate obținerii de venituri care folosesc infrastructura publica locala, pe raza localității unde acestea sunt utilizate, precum si taxe pentru activitățile cu impact asupra mediului înconjurător. ”	Se impune completarea listei taxelor locale în vederea creării premiselor de dezvoltare a localităților	1/1/2021

2.	Anexa la Titlul VII Codul fiscal nr.1163/199 7	lit. a) se expune în următoarea redacție:				Schimbarea bazei impozabile pentru taxa pentru amenajarea teritoriului prin axarea pe cifra de afaceri (venituri din vânzări) și nu pe numărul mediu scriptic trimestrial al salariaților și/sau fondatorii întreprinderilor în cazul în care aceștia activează în întreprinderile fondate, însă nu sunt incluși în efectivul trimestrial de salariați, cum este în prezent. Impozitul pentru dezvoltarea localității este necesar în vederea finanțării lucrărilor de dezvoltare a infrastructurii publice locale odată cu punerea în exploatare a bunurilor imobiliare noi	1/1/2021		
<table border="1"> <tr> <td data-bbox="472 136 716 338">a) Taxă pentru amenajarea teritoriului</td> <td data-bbox="716 136 829 338">venitul din vânzări</td> <td data-bbox="829 136 959 338">%</td> <td data-bbox="959 136 1130 338">Lunar, către data de 3 a lunii următoare</td> </tr> </table>		a) Taxă pentru amenajarea teritoriului	venitul din vânzări	%	Lunar, către data de 3 a lunii următoare			Se completează cu:	
a) Taxă pentru amenajarea teritoriului	venitul din vânzări	%	Lunar, către data de 3 a lunii următoare						
r) Impozitul pentru dezvoltarea localității		Valoarea conform datelor cadastrale a imobilului dat în exploatare	%	Lunar, către data de 3 a lunii următoare					
s) taxe care se		În	În	Lunar, către data de 3 a lunii					

		calculează și se plătesc pentru deținerea sau utilizarea echipamentelor și utilajelor destinate obținerii de venituri care folosesc infrastructura publică locală, pe raza localității unde acestea sunt utilizate, precum și taxe pentru activitățile cu impact asupra mediului înconjurător	conformitate cu procedurile aprobate de autoritățile deliberative interesate	conformitate cu procedurile aprobate de autoritățile deliberative interesate	următoare	Alte taxe locale sunt necesare în vederea adaptării la condițiile specifice din locale la specificul activităților economice desfășurate în localitate	
3.	Codul fiscal nr.1163/1997 (Titlul VI)	Articolul 283: la alineatul (1) cuvântul „sunt” se substituie prin cuvintele „pot fi”; alineatele (2) și (2¹) se exclud; la alineatul (4) cuvântul „sunt” se substituie prin cuvintele „pot fi”; articolul se completează cu un nou alineat (4¹) cu următorul cuprins: „(4¹) Categoriile prevăzute de prezentul articol sunt scutite în baza deciziei autorității deliberative și reprezentative a administrației publice locale, cu consultarea prealabilă a entităților și colectivității locale. În cazul în care pierderile de la acordarea scutirilor sunt compensate de la bugetul de stat, autoritatea respectivă este obligată să ia decizia privind acordarea scutirilor în totalitate.”. La articolul 295: alineatul unic devine alineatul (1), iar				Impozitul pe imobil/funciar, în majoritatea țărilor UE cu un sistem de administrație publică locală dezvoltat și consolidat, reprezintă una din sursele principale ale bugetelor locale. Mai mult ca atât impozitul dat este o sursă exclusivă și integrală de <u>venit propriu</u> al bugetelor locale.	1/1/2021

		cuvintele „Se scutesc” se substituie cu cuvintele „Pot fi scutite”; articolul se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: „(1¹) Categoriile prevăzute de prezentul articol sunt scutite în baza deciziei autorității deliberative și reprezentative a administrației publice locale, cu consultarea prealabilă a entităților și colectivității locale. În cazul în care pierderile de la acordarea scutirilor sunt compensate de la bugetul de stat, autoritatea respectivă este obligată să ia decizia privind acordarea scutirilor în totalitate.”.		
4.	Legea nr. 1056/2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI din Codul fiscal	Ajustarea la rata inflației din momentul adoptării mărimilor valorice ale cotelor maxime ale impozitului funciar	Cotelor maxime ale impozitului funciar nu sunt ajustate anual la ratele inflației, acest fapt exercită o influență negativă asupra bugetelor locale, în anumite cazuri cheltuielile aferente de colectare acestui impozit sunt mai mari decât încasările generate de pe urma acestuia	1/1/2021
5.	Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale	Articolul 5: alineatul (1) pct. 1) se completează cu litera e¹) cu următorul cuprins: „e¹) amenzi pentru contravențiile comise pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective; alineatul (5) pct. 1) se completează cu litera e¹) cu următorul cuprins:	Se propune ca contravențiile constatate de agenții constataatori pe teritoriul UAT de nivelul I respective, sa meargă expres la bugetele	1/1/2021

		„e ¹) amenzi pentru contravențiile comise pe teritoriul municipiului (cu excepția unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența municipiului);”	locale. În prezent, există lacune importante și confuzii privind statutul contravențiilor și bugetul la care urmează a fi virate.	
6.	Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale	Articolul 5: alineatul (1) pct. 1) se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins: „d¹) taxele pentru resursele naturale aplicate conform Codului fiscal; alineatul (5) pct. 1) se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins: „e¹) taxele pentru resursele naturale aplicate conform Codului fiscal (cu excepția unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența municipiului);”	În opinia noastră, aceste taxe trebuie incluse în categoria taxelor locale fiind încă o sursă de venit care cel puțin o parte a acestora trebuie să fie virate la bugetele locale de nivelul I. APL au de asemenea de soluționat diverse probleme în domeniul mediului, protecției acestuia, întreprinderea de acțiuni de salubritate și înverzire, etc.	1/1/2021
7.	Codul fiscal nr.1163/1997	1. La art. 291 alineatul (1), litera e) va avea următorul cuprins: "e) la taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii - unitățile sau suprafața unităților care, conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei, corespund activităților respective;". 2. În Anexa la Titlul VII litera e) coloana 3 cuvintele "lei anual pentru fiecare unitate de comerț și/sau de prestări servicii" se substituie cu cuvintele "lei anual pentru fiecare metru pătrat de suprafață a obiectului de comerț	Odată ce baza impozabilă este suprafața unității de comerț, și nu unitatea de comerț, atunci și cota urmează a fi stabilită la o unitate de suprafață și nu	1/1/2021

		și/sau de prestări servicii menționată în autorizațiile/notificările/ coordonările corespunzătoare eliberate de către autoritatea administrației publice competente".	la o unitate de comerț	
8.	Codul fiscal nr.1163/1997	La articolul 133 alineatul (1) punctul 3) cuvintele „și controlează” se exclud. La articolul 156, alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale exercită, corespunzător domeniului de activitate stabilit la alin.(1), funcțiile și atribuțiile Serviciului Fiscal de Stat, prevăzute la art. 132⁴, 133 alin. (2) – (4), cu excepția emiterii actelor normative, cooperarea internațională în domeniul de administrare fiscală, constatarea infracțiunilor prevăzute la art. 244¹, 250-253 din Codul penal, domeniului insolvenței, a modului de utilizare a dispozitivelor și sistemelor pentru înregistrarea operațiilor cu numerar, a mașinilor de casă și control, precum și criteriile de selectare, lista contribuabililor mari. Autoritatea administrației publice locale reprezentativă și deliberativă poate lua decizia ca unele funcții și atribuții ale serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale să fie exercitate în comun cu Serviciul Fiscal de Stat, care se aduce la cunoștința Directorului Serviciului Fiscal de Stat. Directorul Serviciului Fiscal de Stat are obligația de a asigura procesul respectiv, similar funcțiilor ordinare ale Serviciului.”; Articolul 157 va avea următorul cuprins: „Articolul 157. Drepturile (împuternicirile) serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale este investit, corespunzător domeniului de activitate stabilit la art.156 alin.(1), cu drepturile (împuternicirile) Serviciului Fiscal de Stat prevăzute la art. 134, cu excepția atribuțiilor internaționale în domeniul de administrării fiscale, inițierea lichidării întreprinderii, organizației, precum și cazul când autoritatea administrației publice locale reprezentativă și deliberativă ia decizia ca unele funcții și atribuții ale serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale să fie exercitate în comun cu Serviciul Fiscal de Stat.”. Articolul 158 va avea următorul cuprins:	Este necesar de examinat inclusiv posibilitatea APL/serviciului de colectare a taxelor și impozitelor locale de a executa silit anumite obligații a plătitorilor de taxe și impozite. Astăzi această competență o deține doar organul fiscal. Aceasta este important și în contextul luptei cu economia tenebră și plata salariilor în plic.	1/1/2021

		„Articolul 158. Obligațiile serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale, corespunzător domeniului de activitate stabilit la art.156 alin.(1), are obligațiile Serviciului Fiscal de Stat prevăzute la art. 136. Restituirea sumelor plătite în plus și eliberarea certificatelor privind lipsa sau existența restanțelor față de buget se exercită în colaborare cu Serviciul Fiscal de Stat.”. La articolul 160 alineatul (2) se exclude”.		
9.	Codul fiscal nr.1163/1997	Revizuirea scutirii de la plata impozitelor, taxelor locale și a altor plăți (chirie) a unor astfel de agenți economici prosperi precum: Moldtelecom, Posta Moldovei, MoldSilva și altor agenți economici de stat, precum și a întreprinderilor Union Fenosa, MoldovaGaz etc.	Situația actuală prin care acestor agenți economici prosperi li se acordă scutiri în mod unilateral și în detrimentul comunităților locale, este una total disproporțională, inechitabilă și contrară logii	1/1/2021
10.	Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale	Modificarea articolului 5 după cum urmează: Articolul 5. Repartizarea veniturilor între bugetele unităților administrativ-teritoriale (1) Veniturile bugetelor satelor (comunelor), orașelor (municipiilor, cu excepția municipiilor Bălți și Chișinău) se formează din: 2)¹ 25% defalcări de la impozitul pe venitul persoanelor juridice, excepție făcând bugetele satelor (comunelor) și ale orașelor (municipiilor) din componența unității teritoriale autonome cu statut juridic special (5) Veniturile bugetului municipal Bălți și bugetului municipal Chișinău se formează din: 2)¹ 25% defalcări de la impozitul pe venitul persoanelor juridice, excepție făcând bugetele satelor (comunelor) și ale orașelor (municipiilor) din componența unității teritoriale autonome cu	Creșterea autonomiei financiare și ajustarea nivelului resurselor proprii ale APL la ultimele schimbări în plan legislativ aprobate de autoritățile centrale	1/1/2021

	statut juridic special Modificarea aliniatului (1) din art. 11: Articolul 11. Transferuri cu destinație generală (1) Transferurile cu destinație generală se efectuează din fondul de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale, care se formează din impozitul pe venitul persoanelor fizice, nealocat sub formă de defalcări la bugetele unităților administrativ-teritoriale, pe baza datelor din ultimul an pentru care există execuție bugetară definitivă și 25% din impozitul pe venitul persoanelor juridice.		

CALM își exprimă deschiderea totală și disponibilitatea de a discuta aceste și alte propuneri, care ar consolida autonomia financiară locală. În acest sens, în mod repetat, solicităm reactivarea lucrului comisiei speciale CALM – Ministerul finanțelor,

De asemenea, luând în considerație, că autonomia financiară și consolidarea bazei fiscale locale, constituie una din problemele fundamentale ale Republicii Moldova pe dimensiunea APL, dezvoltare locală și în relația cu Consiliul European, CALM propune convocarea Comisiei Paritare: Guvern – CALM, în cadrul căreia să fie discutate problemele actuale ale APL și stabilite direcțiile de urmat. Aceste structuri specializate de dialog insituționalizat, prevăzute de lege, nu s-au convocat deja de ani de zile. Ceea ce, în opinia noastră, afectează procesul de negocieri și identificare a unor soluții adecvate agreate în comun, privind asigurarea progresului real în domeniul dat.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: V.Gîrbu, expert CALM
 tel. 22 35 09